

Nr 649

Av herrar **Bohman** och **Kollberg**, om undantagande av skrivbyråernas serviceverksamhet från arbetsförmedlingslagens tillämpningsområde.

(Lika lydande med motion nr 548 i Första kammaren)

Enligt lagen den 18 april 1935 med vissa bestämmelser får arbetsförmedling icke bedrivas i förvärvssyfte. Vill någon eljest bedriva arbetsförmedling, för vilken uppbares förmedlingsavgift eller liknande ersättning från arbetsgivare eller arbetssökande, skall tillstånd sökas hos arbetsmarknadsstyrelsen. Sådant tillstånd får icke beviljas enskild person. Bedriver någon utan tillstånd arbetsförmedling mot ersättning kan han dömas till dagsböter. Tillsyn å efterlevnaden av lagen utövas av arbetsmarknadsstyrelsen.

Genom lagändring år 1942 kriminaliserades »utthyrning» av arbetskraft som var anställd hos »utövare av verksamhet för arbetsanskaffning». Avsikten var att all arbetsförmedling skulle vara offentlig i och för behörig kontroll, så att de arbetssökande icke obehörigen utnyttjades. I lagtexten har detta uttryckts så att arbetsförmedling skall anses föreligga i de fall då det *huvudsakliga syftet* med anställningen är förmedling av arbete åt arbetssökande.

Anledningen till 1942 års lagändring var bl. a. de förhållanden som rådde inom musiker- och artistbranschen. Den s. k. impressarioverksamheten bedrevs ofta på sådant sätt, att artisterna obehörigen utnyttjades. Även hembiträdesbranschen framhölls som motiv för 1942 års lagändring. S. k. hemhjälpbyråer arbetade nämligen huvudsakligen i syfte att hos annan arbetsgivare på kortare eller längre tid anskaffa anställning åt de hos hemhjälpbyrån anställda.

Gentemot den grundtanke som ligger bakom 1935 års lag, nämligen att hindra obehörigt utnyttjande av arbetssökande, finns självfallet intet att erinra. Det är emellertid angeläget att lagstiftningen inte lägger onödiga hinder i vägen för sådan verksamhet som är av betydelse för effektiviteten hos landets näringsliv. Inte minst i dagens läge, då den alltmer hårdnande internationella konkurrensen ställer stora krav på företagsamhet, gäller det att anpassa den inhemska lagstiftningen efter rådande förhållanden. Den nu snart 30 år gamla lagen om arbetsförmedling synes i vissa hänseenden dåligt fylla kraven på tidsenlighet. Ett exempel härpå är lagens attityd gentemot den för näringslivet värdefulla service som lämnas av de s. k. skrivbyråerna.

Genom ett nyligen träffat domstolsavgörande anses dessa skrivbyråers verksamhet strida mot bestämmelserna i 1935 års lag.

Frågan om skrivbyråernas verksamhet behandlades i motioner vid förra årets riksdag (I: 371 och II: 444). I motionerna yrkades sådan ändring av 1935 års lag, att skrivbyråernas verksamhet skulle falla utanför lagens tillämpningsområde. Det framhölls bl. a. i motionerna, att den verksamhet som utövades av skrivbyråerna med åren kommit att bli ett alltmer utnyttjat och uppskattat komplement till företagens egen kontorsorganisation. Byråernas tjänster hade tagits i anspråk bl. a. vid arbetsbelastningstoppar, vid sjukdomsfall eller vid behov av särskilt kvalificerad kontorspersonal, exempelvis speciellt snabba stenografer, särskilt språkkunniga sekreterare eller folk med särskild vana från konferensarbete. Ur såväl företagsekonomisk som organisatorisk synpunkt erbjuder skrivbyråernas verksamhet en rationell utväg för företagen att tillgodose tillfälligt arbetskraftsbehov. I själva verket har det också i dessa fall varit praktiskt omöjligt för företagen att på annat sätt, t. ex. genom att anställa extra personal eller genom hänvändelse till tjänstemannaförmedlingen, snabbt erhålla den erforderliga servicen. De centrala organisationerna inom näringslivet har också vid flera tillfällen givit uttryck för önskemålet att för näringslivets vidkommande få bibehålla den service som lämnas av skrivbyråerna.

Under riksdagens behandling av den förra året väckta motionen meddelade högsta domstolen prövningstillstånd i mål rörande just lagligheten att bedriva viss skrivbyråverksamhet. Riksdagen ansåg det därför icke lämpligt att, innan målen blivit avgjorda, pröva frågan om ändring av arbetsförmedlingslagen. Sedan emellertid högsta domstolen numera avkunnat dom i förevarande mål och därvid fällt de åtalade skrivbyråinnehavarna till ansvar för brott mot bestämmelserna i arbetsförmedlingslagen, vill vi nu återkomma med vårt önskemål om en ändring av 1955 års lag. Vi anser det uppenbart att tiden nu är mogen för en översyn av arbetsförmedlingslagen. Under den tid lagen varit gällande har delvis helt nya arbetsformer vuxit fram inom landets näringsliv, arbetsformer som blivit viktiga delar av hela samhällsmaskineriet. Förutom skrivbyråerna har även de s. k. organisationskonsulternas verksamhet råkat i konflikt med arbetsförmedlingslagen. Organisationskonsulternas nu ifrågavarande verksamhet består i att på uppdrag av enskilda företag medverka vid personalurval vid framför allt anskaffandet av personal för chefstjänster inom företagen. Denna verksamhet, som kräver speciella erfarenheter, brukar lämnas till specialister på området. På grund av arbetsförmedlingslagens generella och onyanserade bestämmelser har emellertid arbetsmarknadsstyrelsen ansett sig föranlåten att ingripa mot organisationskonsulternas verksamhet då det gäller personalurval. Konsulternas branschorganisation har fått i särskilt avtal med arbetsmarknadsstyrelsen förbinda sig att utöva verksamheten på visst sätt. Det kan enligt vår mening diskuteras om icke lagen här fått en oriktig tolkning. Den är i varje fall ägnad att skapa svårförståeliga och onödiga hinder för en ändamålsenlig arbetsfördelning inom näringslivet.

Med åberopande av vad ovan anförts får vi hemställa,
att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa
om en snar översyn i här ovan angivet syfte av 1935 års
lag med vissa bestämmelser om arbetsförmedling.

Stockholm den 26 januari 1963

Gösta Bohman

Gustaf Kollberg